

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101982

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-12-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ начальника Національного університету оборони України № 94 від 15.02.2024

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шерешкова Інга Ігорівна

2. Shereshkova Inga

Кваліфікація: 053

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія

Дата захисту: 01-02-2024

Спеціальність за освітою: 053

Місце роботи здобувача: Національний університет оборони України

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: Повітрофлотський проспект, буд. 28, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.709.086

Повне найменування юридичної особи: Національний університет оборони України

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: Повітрофлотський проспект, буд. 28, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет оборони України

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: Повітрофлотський проспект, буд. 28, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15, 15.01.11, 15.01.29

Тема дисертації:

1. Особливості психологічного самозахисту військовослужбовців Збройних Сил України від негативного впливу медіаперцептивної комунікації
2. Psychological self-defense features of the Armed Forces of Ukraine servicemen against the media perceptual communication negative influence

Реферат:

1. Дисертаційну роботу присвячено теоретичному обґрунтуванню та емпіричному дослідженню особливостей психологічного самозахисту військовослужбовців Збройних Сил України від негативного впливу медіаперцептивної комунікації. За результатами теоретичного аналізу наукової літератури, власного досвіду військово-професійної діяльності та проведеного експертного оцінювання визначені компоненти та показники психологічного самозахисту військовослужбовців Збройних Сил України від негативного впливу медіаперцептивної комунікації. Визначені компоненти і показники оцінки психологічного самозахисту військовослужбовців Збройних Сил України від негативного впливу медіаперцептивної комунікації дали змогу діагностувати його з метою визначення особливостей і загального показника рівня розвиненості. За результатами емпіричного дослідження виявлено, що компоненти психологічного самозахисту від негативного впливу медіаперцептивної комунікації у військовослужбовців Збройних Сил України розвинені

неоднаково. Відповідно до інтегрального показника емпіричних даних виокремлено та обґрунтовано п'ять рівнів розвитку психологічного самозахисту від негативного впливу медіаперцептивної комунікації: високий (3%), вищий за середній (15%), середній (34%), нижчий за середній (34%) та низький (23%). Виокремлені психологічні особливості підтверджують, що психологічний самозахист військовослужбовця Збройних Сил України від негативного впливу медіаперцептивної комунікації є інтегральною (цілісною індивідуальною) характеристикою особистості військовослужбовця, що обумовлена рівнями критичності та аналітичності мислення (здатністю піддавати всебічному аналізу різної інформації з метою з'ясування ступеню її логічності та ефективності застосування в цій ситуації, виявленню стійкості до навіювання (сугестії), ступенем емоційної стійкості (суб'єктивною готовністю не піддаватися і не підкорятися інформаційному впливу та контролювати власний емоційний стан, свідомою психологічною саморегуляцією поведінки (дією чи бездіяльністю як механізмом усунення психологічного дискомфорту спричиненого негативним впливом інформації та сформованістю уявлень про інформаційно-психологічну безпеку, знань / умінь і навичок безпечного споживання інформації. З метою виокремлення істотних характеристик психологічного конструкту, аналізу його основних параметрів та визначення розвивальної стратегії нами було розроблено структурно-функціональну модель розвитку психологічного самозахисту військовослужбовців Збройних Сил України від негативного впливу медіаперцептивної комунікації, яка містить п'ять логічно взаємопов'язаних блоки. Розроблено, обґрунтовано та верифіковано програму розвитку психологічного самозахисту військовослужбовців Збройних Сил України від негативного впливу медіаперцептивної комунікації «Слово – теж зброя!». Результативність розробленої програми визначено через підвищення рівня розвиненості психологічного самозахисту військовослужбовців Збройних Сил України від негативного впливу медіаперцептивної комунікації. Для підтвердження або спростування статистично значущих змін у військовослужбовців, які брали участь у формувальній частині експерименту, застосовано непараметричний U-критерій Манна – Уїтні. Отримані результати психологічного діагностування та результати анкетування вказують на значні зміни у показниках рівнів психологічного самозахисту від негативного впливу медіаперцептивної комунікації, які відбулися в експериментальній групі. Ефективність запропонованої нами програми розвитку «Слово – теж зброя!» підтверджено позитивною динамікою і статистично значущими змінами в рівнях розвитку психологічного самозахисту військовослужбовців від негативного впливу медіаперцептивної комунікації на рівні достовірності $p \leq 0,01$ ($U_{\text{емп}} = 95$, $p \leq 0,01$) для результатів психологічного діагностування та на рівні достовірності $p \leq 0,05$ ($U_{\text{емп}} = 353$, $p \leq 0,05$) для результатів анкетування. Практичне значення сформульованих у роботі теоретичних положень і результатів дослідження полягає в можливості їх застосування для удосконалення професійної підготовки військовослужбовців Збройних Сил України; реалізації завдань психологічного забезпечення щодо протидії негативним інформаційним впливам на військовослужбовців Збройних Сил України всіх категорій; розвитку системи внутрішніх комунікацій військових частин і підрозділів Збройних Сил України та впровадження в освітній процес вищих військових навчальних закладів.

2. The dissertation is devoted to the theoretical justification and empirical study of the peculiarities of the psychological self-defense of servicemen of the Armed Forces of Ukraine against the negative influence of media perceptive communication. Based on the results of the theoretical analysis of scientific literature, own experience of military professional activity, and expert evaluation, the components and indicators of psychological self-defense of servicemen of the Armed Forces of Ukraine against the negative influence of media perceptive communication were determined. The determined components and indicators of psychological self-defense assessment of servicemen of the Armed Forces of Ukraine against the negative influence of media perceptive communication made it possible to diagnose it in order to determine the features and general indicator of the level of development. According to the results of the empirical study, it was found that the components of psychological self-defense against the negative impact of media-perceptive communication among servicemen of the Armed Forces of Ukraine are not equally developed. According to the integral indicator of empirical data, five levels of development of psychological self-protection against the negative impact of media perceptive communication are distinguished and substantiated: high (3%), higher than average (15%), average (34%), lower than average (34%) and

low (23%). The isolated psychological features confirm that the psychological self-defense of a serviceman of the Armed Forces of Ukraine against the negative impact of media-perceptive communication is an integral (integral individual) characteristic of a serviceman's personality, which is determined by the levels of criticality and analytical thinking (the ability to subject various information to a comprehensive analysis in order to find out the degree of its logic and effectiveness of application in this situation, detection of resistance to suggestion (suggestion), by the degree of emotional stability (subjective readiness not to succumb to informational influence and to control one's own emotional state, conscious psychological self-regulation of behavior (action or inaction as a mechanism for eliminating psychological discomfort caused by the negative impact of information and the formation of ideas about informational and psychological safety, knowledge / abilities and skills of safe information consumption. In order to highlight the essential characteristics of the psychological construct, analyze its main parameters and determine the development strategy, we developed a structural-functional model of the development of psychological self-defense of servicemen of the Armed Forces of Ukraine against the negative influence of media-perceptive communication, which contains five logically interconnected blocks. The program for the development of psychological self-defense of servicemen of the Armed Forces of Ukraine against the negative influence of media perceptive communication "The word is also a weapon!" has been developed, substantiated and verified. The effectiveness of the developed program is determined by increasing the level of development of psychological self-defense of servicemen of the Armed Forces of Ukraine against the negative impact of media-perceptive communication. To confirm or deny statistically significant changes the non-parametric Mann-Whitney U-test was applied to military personnel who participated in the formative part of the experiment. The obtained results of psychological diagnosis and the results of the questionnaire indicate significant changes in the indicators of the levels of psychological self-protection against the negative impact of media-perceptive communication, which occurred in the experimental group. The effectiveness of our proposed development program "The word is also a weapon!" confirmed by positive dynamics and statistically significant changes in the levels of development of psychological self-defense of military personnel against the negative influence of media-perceptive communication at the level of credibility $p \leq 0.01$ ($U_{emp} = 95$, $p \leq 0.01$) for the results of psychological diagnosis and at the reliability level $p \leq 0.05$ ($U_{emp} = 353$, $p \leq 0.05$) for the results of the questionnaire. The practical significance of the theoretical provisions formulated in the work and the research results are in the possibility of their application to improve the professional training of servicemen of the Armed Forces of Ukraine; implementation of tasks of psychological support to counter negative informational influences on servicemen of the Armed Forces of Ukraine of all categories; development of the system of internal communications of military units and units of the Armed Forces of Ukraine and introduction into the educational process of higher military educational institutions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Шерешкова І.І. Поняття «психологічний самозахист» в системі загально-наукової універсалії «захист». Вісник Національного університету оборони України : зб. наук. пр. Київ : НУОУ, 2020. Вип. 5 (58). С.201–207.
- 2. Шерешкова І.І. Основні підходи досліджень психологічного самозахисту особистості від негативного впливу комунікації. Науковий журнал «Габітус». Одеса : ВД «Гельветика», 2022. Вип. 26. С.138–143.

- 3. Шерешкова І.І. Психолінгвістичне маніпулювання текстових повідомлень. Baltic Journal of Legal and Social Sciences. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2021. № 3. С.183–192.
- 4. Шерешкова І.І. Атрибути тексту та закономірності його психологічного впливу на людину. Вісник Національного університету оборони України : зб. наук. пр. Київ : НУОУ, 2022. Вип. 1 (65). С.132–141.
- 5. Шерешкова І.І. Психоемоційний генезис ризиків ураження особистості негативним впливом медіаперцептивної комунікації. Науковий журнал «Журнал сучасної психології». Запоріжжя : ВД «Гельветика», 2022. Вип. 3 (26). С. 160–170.
- 6. Шерешкова І.І. Обґрунтування програми емпіричного дослідження особливостей психологічного самозахисту військовослужбовців Збройних Сил України від негативного впливу медіаперцептивної комунікації. Вісник Національного університету оборони України : зб. наук. пр. Київ : НУОУ, 2023. Вип. 3 (73). С. 174–185.
- 7. Шерешкова І.І. Структурно-функціональна модель розвитку психологічного самозахисту військовослужбовців Збройних Сил України від негативного впливу медіаперцептивної комунікації. Наукові праці Міжрегіональна Академія управління персоналом. Психологія. Київ : МАУП, 2023. Вип. 2 (58). С. 51–56.
- 8. Шерешкова І.І. Аналіз та інтерпретація результатів апробації програми розвитку у військовослужбовців Збройних Сил України психологічного самозахисту від негативного впливу медіаперцептивної комунікації. Вісник Національного університету оборони України : зб. наук. пр. Київ : НУОУ, 2023. Вип. 5 (58). С.180–193.
- 9. Шерешкова І.І. Організація психологічного самозахисту військовослужбовців від негативного інформаційно-психологічного впливу противника. Психологія управління військами : підручник. 2-ге вид., перероб. та допов. / за заг. ред. Стасюка В.В. Київ : НУОУ, 2023. С. 537–545.

Наукова (науково-технічна) продукція: авторська анкета, програма розвитку

Соціально-економічна спрямованість: підвищення психологічного самозахисту від негативного інформаційного впливу

Охоронні документи на ОПВ:

Літературні та художні твори

авторська анкета, програма розвитку

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U000171, 0121U000128

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хайрулін Олег Михайлович

2. Oleg M. Khairulin

Кваліфікація: к. психол. н., 19.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7042-7948

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет оборони України

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: Повітрофлотський проспект, буд. 28, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Найдьонова Любов Антонівна
2. Lyubov A. Naydonova

Кваліфікація: д.психол.н., член-кор., 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9452-4101

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21600715

Місцезнаходження: вул. Андріївська, буд. 15, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сафін Олександр Джамільович
2. Oleksandr D. Safin

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 20.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5745-8635

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Красницька Ольга Володимирівна
2. Olha V. Krasnytska

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.05**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-0417-3318**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний університет оборони України**Код за ЄДРПОУ:** 07834530**Місцезнаходження:** Повітрофлотський проспект, буд. 28, Київ, 03049, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство оборони України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Алещенко Віктор Іванович
2. Viktor I. Aleshchenko

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.09**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-1560-7318**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний університет оборони України**Код за ЄДРПОУ:** 07834530**Місцезнаходження:** Повітрофлотський проспект, буд. 28, Київ, 03049, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство оборони України**Ідентифікатор ROR:****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

ОСЬОДЛО Василь Ілліч

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

ОСЬОДЛО Василь Ілліч

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Шерешкова Інга Ігорівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна